मुस्लिम आयोगसँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) को प्रयोजनार्थ

(२०८० माघ १ देखि २०८० चैत्र मसान्तसम्म)

मुस्लिम आयोग

जावलाखेल, ललितपुर

www.muslimcommission.gov.np

२०८१

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण २०८० माघ देखि २०८० चैत्र महिनासम्म सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरुको विवरणहरु अद्यावधिक गरी प्रकाशन गरिएको छ ।

१. मुस्लिम आयोगको स्वरुप र प्रकृति

नेपालमा सदियौंदेखि मुस्लिम समुदायको बसोबास रहदै आएको पाइन्छ। २०७८ को जनगणना अनुसार नेपालमा करिब ५.०९ प्रतिशत मुस्लिमहरु बसोबास गरेको पाइन्छ ।मुस्लिम समुदायको इतिहास र संस्कृतिको पहिचान, हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तीकरणका लागि नेपालको संविधानको भाग २७ को धारा २६४ मा संवैधानिक आयोगको रुपमा मुस्लिम आयोगको व्यवस्था भएको र मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ अनुसार मुस्लिम आयोग गठन भएकोमा सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट मिति २०७५।१२।०७ मा यस आयोगको अध्यक्ष पदमा श्री समिम मियाँ अन्सारीलाई नियुक्त भई सोही दिन सम्माननीय प्रधानन्यायाधीशज्यूबाट पद तथा गोपनियताको सपथ लिई पदबहाली भएको छ। यसै गरी आयोगको २ सदस्यमा मिति २०७७।१०।२१ गते मा. महमदिन अली, मा. मिर्जा अरशद बेग र मा.मोहमद समशुल हक मिति २०७८।०३।१० गते नियुक्ति हुनु भएको छ। बाँकी १ जना सदस्यहरुको पद हालसम्म रिक्त रहेको छ।

यस आयोगको मुख्य कार्य मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तीकरणका लागि नेपाल सरकारलाई नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत सुझाव दिने, आयोगले गरेका सिफारिस वा दिएका सुझाव कार्यान्वयनको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने, मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तीकरणका लागि चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्नु रहेको छ।

नेपालको सन्दर्भमा मुस्लिम समुदाय मानव विकास सूचकाङ्कको दृष्टिकोणले निकै पछाडी रहेको छ। यस समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक उत्थान एवम् विकासका लागि सीप विकास तालिम, छात्रवृत्ति, कर्जा र रोजगारमूलक लक्षित कार्यक्रम, शिक्षा स्वास्थ्य तथा सार्वजनिक क्षेत्रको रोजगारीमा पहुँच, मातृभाषाको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा परम्परा रुढीबादी तथा धार्मिक अन्धविश्वास र लैङ्गिक विभेदको अन्त्यका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु

अत्यावश्यक रहेको छ। यसै तथ्यलाई दृष्टिगत गरी आयोगले मुस्लिम समुदायको सामाजिक, आर्थिक, शैक्षिक एवम् साँस्कृतिक विकासका लागि रणनैतिक कार्ययोजना बनाई प्रभावकारी रुपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

सोच

सुखी, समृद्ध र आत्मनिर्भर मुस्लिम समुदाय।

उद्देश्य

- मुस्लिम समुदायको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तीकरण गर्ने,
- मुस्लिम समुदायको आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक क्षेत्रमा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,
- मुलुकमा उपलब्ध स्रोत तथा साधनहरुमा मुस्लिम समुदायको पहुँच वृद्धि गर्ने,
- ऐतिहासिक, साँस्कृतिक एवं धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने,
- लैङ्गिक विभेद तथा हिंसाको न्यूनीकरण गर्ने।

२. आयोगको काम कर्तब्य र अधिकार

नेपालको संविधानको भाग २७ को धारा २६४ तथा मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ दफा ७ अनुसार आयोगको काम कर्तब्य र अधिकार निम्नानुसार रहेको छ।

(क) मुस्लिम समुदायको समग्र स्थितिको अध्ययन गरी तत्सम्बन्धमा गर्नु पर्ने नीतिगत, कानूनी र संस्थागत सुधारका विषयमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने।

(ख) मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणका लागि राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने।

(ग) मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणका सम्बन्धमा भएका व्यवस्था प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन भए नभएको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न चालु पर्ने कदमका सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।

(घ) मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणका सम्बन्धमा भइरहेका नीतिगत, कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्थामा गर्नु पर्ने सुधारका सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।

(ङ) मुस्लिम समुदायसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।

(च) आयोगले गरेका सिफारिस वा दिएका सुझाव कार्यान्वयनको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने।

(छ) मुस्लिम समुदायभित्र आर्थिक वा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका व्यक्तिको विकास र सशक्तीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने।

(ज) मुस्लिम समुदायको भाषा, लिपि, संस्कृति, इतिहास, परम्परा, साहित्य, कलाको अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यस्तो भाषा, लिपि, संस्कृति, इतिहास, परम्परा, साहित्य, कलाको संरक्षण र विकासको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

(झ) मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणको लागि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

(ञ) सबै प्रकारको शोषणको अन्त्य गर्न र मुस्लिम समुदायको सशक्तीकरणको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

(ट) मुस्लिम समुदायको सम्बन्धमा नेपाल पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता कार्यन्वयन भए नभएको अनुगमन गरी नेपाल सरकारलाई कार्यान्वयनको लागि आवश्यक सिफारिस गर्ने वा सुझाव दिने।

(ठ) मुस्लिम समुदायको अधिकार उलङ्घन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका विरुद्ध उजुरी सङ्कलन गरी सो उपर छानबिन तथा तहकिकात गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने।

(ड) मुस्लिम समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धान गरी थर सूचीकृत गर्न नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

(ढ) मुस्लिम समुदायको भौतिक, अभौतिक संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि जिवित सङ्ग्रहालय स्थापना तथा उदगमस्थलको खोज अनुसन्धान गरी त्यस्ता पुरातात्विक र ऐतिहासिक संरचना, वस्तु र स्थलहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

(ण) मुस्लिम समुदायको हक हितको संरक्षण, सम्बर्द्धन र सशक्तीकरणका लागि नेपाल सरकार र अन्य सङ्घ संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने चेतनामूलक कार्यक्रमहरूको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।

(त) मुस्लिम समुदायको पिछडिएको अवस्था र हालको शैक्षिक, राजनैतिक, सामाजिक तथा आर्थिक दुरावस्थाको अध्ययन अनुसन्धान गरी समुदायको विकासका लागि नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।

(थ) आयोगका अध्यक्ष, सदस्य तथा कर्मचारीको लागि आचारसंहिता बनाई लागू गर्ने।

(द) आयोगको वार्षिक योजना र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने।

३. आयोगमा रहने कर्मचारीको संख्या र कार्यविवरण

मुस्लिम समुदायको इतिहास र संस्कृतिको पहिचान, हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तीकरणका लागि नेपालको संविधानको धारा २६४ मा संवैधानिक आयोगको रुपमा मुस्लिम आयोगको व्यवस्था भएको र मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ अनुसार मुस्लिम आयोग गठन भई संचालनमा रहेको छ। संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम मुस्लिम आयोगमा अध्यक्ष र अन्य चार जनासम्म सदस्य रहने, राष्ट्रपतिले संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति गर्ने र आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ वर्षको हुने व्यवस्था रहेको छ।

नेपालको संविधानको धारा २६४ र मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ अनुसार संवैधानिक आयोगको रुपमा मुस्लिम आयोगको गठन भएको र आयोगको संचालनको लागि मिति २०७७/०८/३० गतेको नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को निर्णयानुसार नयाँ दरबन्दी स्वीकृती भई कार्यान्वयनमा आएको छ। जसको विस्तृत विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

संगठनात्मक ढाँचा

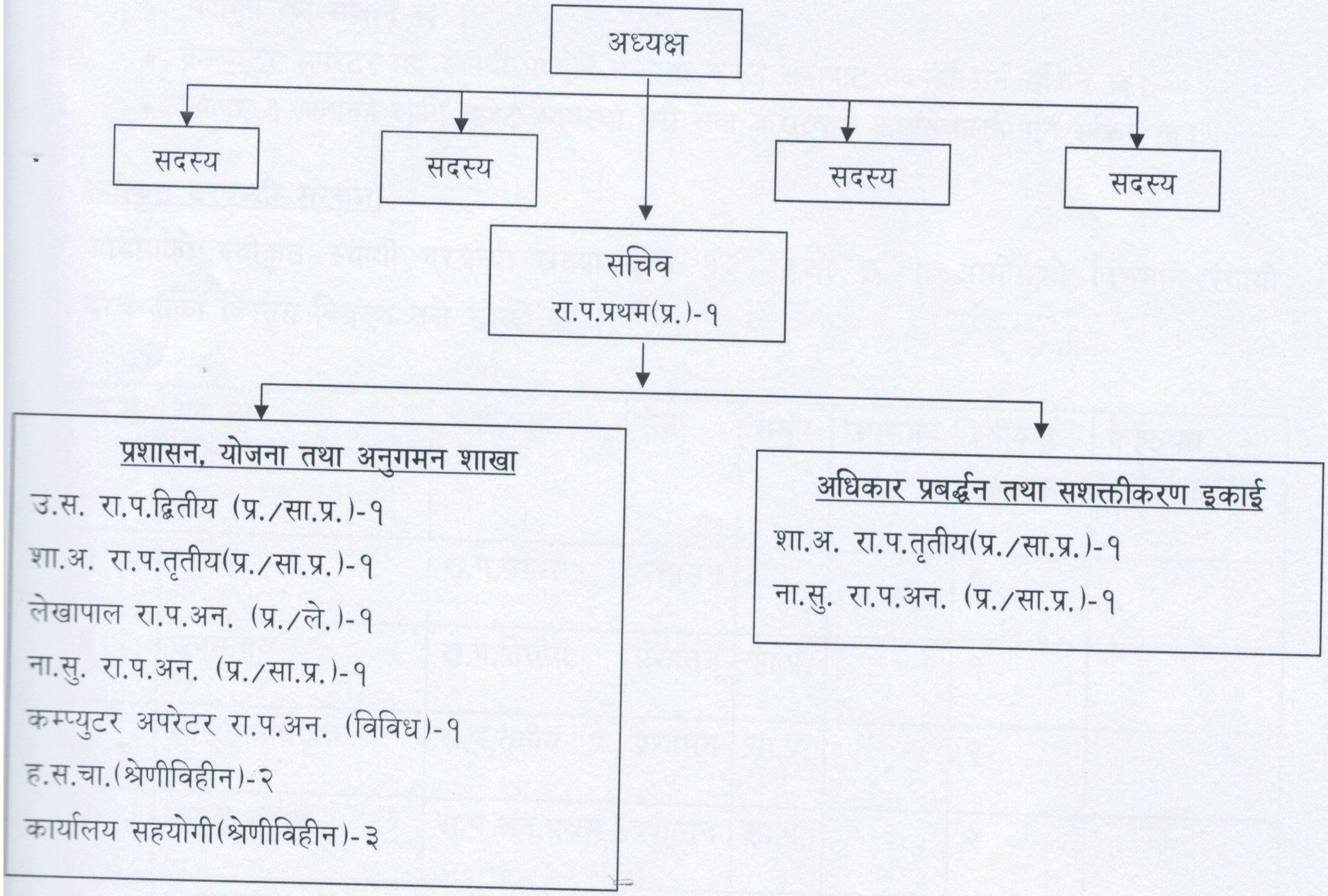

पुनश्चः

- अध्यक्ष, सदस्यहरु र सचिवको सचिवालय तथा अन्य शाखामा रहने कर्मचारीहरु प्रशासन शाखाबाट खटाउन सकिने छ।
- आयोगका पदाधिकारी/सदस्यहरु नियुक्त भई पदावधि कायम रहदासम्म आवश्यक पर्ने निजी सहायकहरु (रा.प.अनं.प्रथम श्रेणी सरहको) प्रत्येक पदाधिकारी/सदस्यलाई १(एक) जनाको दरले दरबन्दी रहने गरी करार सेवाबाट पदपूर्ति गर्न सकिने छ।
- आयोगका पदाधिकारी/सदस्यहरु नियुक्ति भई पदावधि कायम रहदासम्म आवश्यक पर्ने हलुका सवारी चालक (श्रेणीविहीन) प्रत्येक पदाधिकारी/सदस्यलाई १ (एक) जनाको दरले दरबन्दी रहने गरी करार सेवाबाट पदपूर्ति गर्न सकिने छ।

- आयोगका सदस्यहरु नियुक्ति भई पदावधि कायम रहदासम्म आवश्यक पर्ने कार्यालय सहयोगी (श्रेणीविहीन) दुई(२) जना सदस्यलाई १(एक) जनाको दरले दरबन्दी रहने गरी करार सेवाबाट पदपूर्ति गर्न सकिने छ ।
- कम्प्युटर अपरेटर पद स्थायी पदपूर्ति नभएमा करार सेवाबाट पदपूर्ति गर्न सकिने छ।
- स्वीपर १ जनाको लागि बजेट व्यवस्था गरी सेवा करारबाट कार्यसंचालन गर्न सकिने छ।

स्वीकृत दरबन्दी संरचना

आयोगको स्वीकृत स्थायी दरबन्दी संख्या कुल १३ रहेको छ । आयोगको विद्यमान स्थायी दरबन्दीको विस्तृत विवरण तल रहेको छ ।

क्र.सं.	पद नाम	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	उपसमूह	स्वीकृत दरबन्दी	कैफियत
१	सचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			१	
२	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		१	
३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.		२	
४	नायब सुब्बा	रा.प.अन.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		२	
५	लेखापाल	रा.प.अन.प्रथम	प्रशासन	लेखा		१	
६	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अन.प्रथम	विविध			१	
७	हलुका सवारी चालक	श्रेणीविहीन				२	
८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहीन				३	
जम्मा						१३	

यस आयोगमा कम्प्यूटर अपरेटरको पदमा बाहेक सबै पदमा कार्यरत रहेका छन्।

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवाहरु

- मुस्लिम समुदायको समग्र अवस्थाको अध्ययन, अनुसन्धान,
- नीतिगत, कानूनी र सस्थागत सुधारका विषयमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- मुस्लिम समुदायको भाषा, लिपी, संस्कृति, इतिहास, परम्परा, साहित्य, कलाको अध्ययन अनुसन्धान मुस्लिम समुदायसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- चेतनामूलक कार्यक्रम, सशक्तिकरण, कुरीति र शोषणको न्यूनीकरण, सीप र प्रविधिको प्रबर्द्धन गर्ने।

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा, जिम्मेवार अधिकारी र शाखा प्रमुख

- यस आयोगको स्वीकृत संगठन संरचना अनुसार एउटा शाखा र एउटा इकाई रहेको छ । जिम्मेवार अधिकारी र शाखा/इकाई प्रमुखको नामावली देहायबमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	शाखा/इकाईको नाम	शाखा/इकाई प्रमुख	जिम्मेवार अधिकारी
१.	प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	उपसचिव जानुका सुवेदी	उपसचिव जानुका सुवेदी

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

- यस आयोगबाट प्रदान गरिने सेवामा कुनै किसिमको दस्तुर नलाग्ने।
- सूचना माग गर्दा नियमानुसारको दस्तुर लाग्नेछ।

७. निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

- यस आयोगमा दर्ता भएका निवेदन/उजुरी प्राप्त भएपश्चात आवश्यक कारबाहीका लागि सम्बन्धित शाखामा जाने गर्दछ।
- सम्बन्धित शाखाबाट एक हप्ताभित्र निर्णय गर्ने अधिकारी वा पदाधिकारी वा आयोगबाट निर्णय गराइने व्यवस्था रहेको छ।

८. निर्णयउपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

- आयोगका सचिव

९. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

यस आयोगको प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद देहायबमोजिम रहेको छः-

सि.नं	नाम थर	पद
१.	चण्डी प्रसाद घिमिरे	सचिव (प्रमुख)
२.	मिन राज आचार्य	शाखा अधिकृत (सूचना अधिकारी)

१०. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

यस आयोगसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची देहायबमोजिम रहेको छ

सि.नं	ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची
१.	मुस्लिम आयोग ऐन,२०७४
२.	मुस्लिम आयोग आचारसंहिता, २०७६
३.	मुस्लिम आयोगको बैठक संचालन कार्यविधि, २०७७
४.	मुस्लिम आयोगको आन्तरिक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७७

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण

अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ।

१२. सार्वजनिक निकायको वेभसाइट भए सो को विवरण

Website: www.muslimcommission.gov.np

१३. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण

- वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता नभएको।

१४. सम्पादन गरेको कामको विवरण

यस आयोगले यस अवधिमा देहाय अनुसार कार्य सम्पदान गरेको छः

क) यस अवधिमा आयोगको ७ (सात) वटा बैठक सम्पन्न गरिएको।

ख) मुस्लिम आयोग र नेपालस्थित साउदी अरेबियन राजदूतावासको संयुक्त आयोजना (राजदूतवासको सहयोग र समन्वय) मा Holy Quran Memorization and Recitation प्रतियोगिता काठमाण्डौंमा सम्पन्न गरिएको।

ग) यस अवधिमा मुस्लिम समुदायको बसोबास रहेको पाल्पा, कपिलवस्तु, अर्घाखाँची, धनुषा र रुपन्देही जिल्लाहरुमा मदरसा, मस्जिद, कब्रिस्तान लगायतका संस्था/ संरचनाहरुको अनुगमन गरियो।

घ) मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ को दफा २५ बमोजिम मुस्लिम आयोग नियमावली २०८० को मस्यौदा तर्जुमा गर्न माननीय महमदिन अलीज्यूको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय मस्यौदा समिति गठन गरी मस्यौदा तर्जुमाको कार्य भइरहेको।

ङ) राष्ट्रिय योजना आयोगबाट आ.व. ०८१/८२ को यस आयोगका लागि प्राप्त बजेट सीमा तथा मार्गदर्शन बमोजिम आयोगको आ.व. ०८१/८२ को प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी पठाएको।

च) सम्माननीय राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलज्यूको प्रमुख आतिथ्यतामा आयोगको पाँचौ स्थापना दिवस मनाइएको।

छ) मुस्लिम समुदायको एक महिने रमजान रोजा (ब्रत) को अवसरमा ईफ्तार कार्यक्रम मधेश प्रदेशको प्रदेश राजधानी जनकपुरधाममा सम्पन्न गरिएको।

१५. आयोगको मुख्य मुख्य निर्णयहरु

क) आ.व.२०८१/८२ को बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी पठाउने निर्णय गरिएको।

ख) Holy Quran Memorization and Recitation प्रतियोगिता नेपालस्थित साउदी अरेबियन दूतावासको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग र यस अयोगको समन्वयमा काठमाण्डौंमा सञ्चालन गरिएको।

ग) मिति २०८० वैशाख ४ गतेको निर्णायद्वारा गठित कार्यदलहरु हलाल प्रमाणीकरण, व्यवस्थापन र नियमन कार्यदल, मदरसा शिक्षाको नीतिगत सुधार, व्यवस्थापन समन्वय र अनुगमन कार्यदल र धार्मिक स्थलहरु (मस्जिद, कब्रिस्थान, ईदगाह, कर्बला, मजार) को संरक्षण सम्बर्द्धन र व्यवस्थापन कार्यदलहरुको समयावधि समाप्त भएकोले २०८१ असार मसान्तसम्म थप गर्ने निर्णय गरिएको।

घ) यस आयोगको पाँचौ स्थापना दिवसमा विभिन्न क्षेत्रका विशिष्ट व्यक्तिहरुलाई सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूको समुपस्थितिमा सम्मानपत्र प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको।

१६. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको संचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि

-हालसम्म नतोकिएको

१७. <u>सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिइएको विषय</u>

- यस अवधिमा सूचना माग नभएको ।

१८. <u>सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण</u>

-अन्यत्र सूचना प्रकाशन हुने नगरेको ।

१९. <u>तोकएबमोजिमका अन्य विवरण</u>

-क्रमश: प्रकाशन हुने ।

अनुसूची - १

आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण

क्र.सं.	बजेट उप शिर्षक	बजेट शिर्षक	वार्षिक बजेट विनियोजन	यस आ.व. को दोस्रो त्रैमासिक सम्मको खर्च	यस आ.व. को तेश्रो त्रैमासिक सम्मको खर्च (%)	कैफियत
१.	प्रशासनिक खर्च (२३४०००११३)	चालु	३१६	२४.६६	३७.२२	
२.	प्रशासनिक खर्च(२३४०००११४)	पूँजिगत	२२	०.००९	९.७००	
३	प्रशासनिक खर्च(२३४०००११३)	चालु पदाधिकारी	८५	४१.०५	६१.२४	